

Jak chránit ozimé obilniny před napadením virem žluté zakrslosti ječmene (BYDV)

10.8.2026 - Jana Chrpová, Martina Trávníčková | Národní centrum zemědělského a potravinářského výzkumu

Ochrana obilnin před virem BYDV, který přenáší mšice, je založena na kombinaci tří hlavních přístupů.

Nejúčinnějším řešením je pěstování odrůd s geneticky podmíněnou odolností. U ječmene ozimého v současné době přibývá odrůd s genem *Yd2*, který zmírňuje projevy infekce. V Seznamu doporučených odrůd 2026, který vydává ÚKZÚZ, jsou uvedeny následující odrůdy s odolností k napadení BYDV: Fascination, KWS Chilis, LG Zorica, LG Zoro, RGT Alessia a Organa. V rámci registračního řízení probíhá hodnocení dalších perspektivních novošlechtění ječmene ozimého.

Šlechtění ozimé pšenice na odolnost vůči viru BYDV je stále značně obtížné. Vzhledem k absenci významných zdrojů rezistence se šlechtitelské programy zaměřují na to, aby nově registrované odrůdy nedosahovaly takové míry náchylnosti, jaká je typická pro citlivé kontrolní odrůdy.

Významnou roli hraje také správná agrotechnika. Pozdější setí omezuje rizikové setkání vzcházejících rostlin s vrcholem letové aktivity mšic. Významnými rezervoáry BYDV v agroekosystému jsou obilní výdroly, plevelné jednoleté trávy (oves hluchý, chundelka metlice, sveřepy a lipnice roční), ale i kukuřice. Včasná likvidace výdrolu a plevelů patří k významným agrotechnickým opatřením.

V případě pěstování náchylných odrůd nebo silného výskytu přenašečů se využívá chemická ochrana v podobě cílených podzimních postřiků proti mšicím, které je nutné provést včas na základě aktuálního monitoringu dříve, než dojde k přenosu viru.

Ing. Jana Chrpová, CSc.

Ing. Martina Trávníčková

výzkumný tým Genetika a šlechtitelské metody

Foto: Perspektivní novošlechtění ozimého ječmene s geneticky podmíněnou odolností k BYDV v polních infekčních testech s umělou infekcí

<https://www.carc.cz/2026/08/10/jak-chranit-ozime-obilniny-pred-napadenim-virem-zlute-zakrslosti-jecmene-bydv>